

قواعد فقه خانواده

تألیف:

دکتر انیما ملک‌زاده

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال

مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه	: ملک‌زاده، فهیمه.
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: قواعد فقه خانواده/ فهیمه ملک‌زاده.
مشخصات نشر	: تهران: مجد، ۱۳۹۶.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۸۱۸-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: حقوق خانواده - ایران
موضوع	: Domestic relations - Iran
موضوع	: حقوق خانواده (فقه) - ایران
موضوع	: Domestic relations (Islamic law) - Iran
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۶ قی ۷۳/م ۵۰/ KMH
رده‌بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵۰۰۶۵
شماره کتابخانه ملی	: ۴۷۳۵۴۸۰

هرگونه تکثیر کامل یا پاره‌ای از کتاب، بدون اجازه پدیدآورنده، یا ناشر خلاف قانون، شرع و اخلاق است.
این کتاب در اختیار دفتر مرکزی «مجد» گزارش فرماید.

صراحت، فقه خانواده

تألیف: دکتر فهیمه ملک‌زاده

انتشارات مجد

چاپ اول: ۱۳۹۶ تعداد: ۵۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ و منحصر «مجد» است.

دفتر مرکزی مجد.

تهران، میدان انقلاب تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای راندارمری، پلاک ۵۷ طبقه پنجم

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۱۲۰۷۸ - ۶۶۴۱۳۳۸۶

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۸۱۸-۴

ISBN: 978-600-193-818-4

شعبه فروردین: خیابان ۱۲ فروردین، مقابل تعزیرات، پلاک ۲۸۳، طبقه دوم تلفن: ۶۶۴۹۰۹۹۸

شعبه اردیبهشت: خیابان اردیبهشت (منیری جاوید)، تقاطع شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۹ تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴

www.majdlaw.ir

E-mail: majdlaw92@gmail.com

سیستم اشتراک پذیری «مجد»:

ارسال پیامک حاوی نام و نام‌خانوادگی و شغل (در صورت تمایل) به شماره ۰۲۱۶۶۴۹۰۹۹۸
فصلنامه حقوقی مجد با ارائه مقالات اساتید مبرز حقوق کشور بطور منظم منتشر می‌شود.

فهرست مطالب

۷	مقدمه نویسنده.....
۹	فصل اول: مفهوم خانواده- قواعد.....
۱۱	بخش اول: خانواده.....
۱۱	۱. تعریف خانواده.....
۱۸	۲. تعمیم خانواده.....
۲۰	۳. ضرورت تشکیل خانواده.....
۲۵	۴. حقوق خانوار در قانون مدنی.....
۲۸	بخش دوم: قاعده.....
۲۸	۱. تعریف قاعده.....
۲۹	۲. تعریف قواعد فقهی.....
۳۱	۳. قاعده ی حقوقی.....
۳۲	۴. تفاوت قاعده فقهی با قاعده حقوق.....
۳۳	۵. موارد اعمال قاعده فقهی در حقوق مدنی ایران.....
۳۴	۶. تقسیم‌بندی قواعد فقهی.....
۳۶	۷. مختصری از تاریخچه تدوین قواعد فقه.....
۳۸	۸. قواعد فقه در نظام حقوقی.....
۴۳	فصل دوم: قواعد عام(قواعدی که هم در خانواده بکار می‌رود و هم در امور دیگر).....
۴۵	بخش اول: انواع قواعد عام.....
۴۵	۱. قاعده شروط (المؤمنون عند شروطهم).....
۶۴	۲. قاعده لا ضرر و لا ضرار.....
۶۹	۳. قاعده عسر و حرج.....
۱۰۷	۴. قاعده ولایت حاکم بر ممتنع.....
۱۱۷	۵. قاعده غرور.....
۱۲۹	۶. قاعده لا ضرر.....

١٥٣	٧. قاعدة مصلحت
١٧٤	٨. قاعدة اقدام
١٨٨	٩. قاعدة الاجاره احد معاش العباد
٢٤٧	فصل سوم قواعد اختصاصی خانواده
٢٤٩	بخش اول: اقسام قواعد خاص
٢٤٩	١. قاعدة رضاع
٢٥٩	٢. قاعدة قرائن
٢٨٠	٣. قاعدة المطلقة الرجعية زوجة حقيقه
٢٨٧	٤. قاعدة الزوج الميراث مع كل وارث لا يمتنعان و لا يمتنعان
٢٩١	٥. قاعدة الطريق من اخذ بالساق
	٦. قاعدة كل عقد او طلق او نكاح باطل او معتد مع العلم بالحكم و الموضوع يوجب
٢٩٥	التحريم الابدی بخت الدماء مع الجهل
٢٩٧	٧. قاعدة لا ضمان في فوات الخلع
٣٠٠	٨. قاعدة لا طلاق الا في طهر
٣٠٤	٩. قاعدة عدم العدة بعد الفراق الا لحمل و لا مالدار لموت الزوج
٣١٠	١٠. قاعدة عدم جواز نكاح «نكاح الداعين الى النار»
٣١٧	١١. قاعدة كل طلاق ليائسة او صغيرة او قبل الدخول فانه عديم
٣٣٢	١٢. قاعدة لا نكاح الا بولي
٣٣٧	منابع

مقدمه نویسنده

قواعد فقه-مدنی خانواده، مجموعه قواعدی هستند که مبنای برخی از قوانین و مقررات در حقوق خانواده قرار می‌گیرند. یا بنحوی در آن‌ها مؤثر واقع می‌شوند. از منظری قواعد فقه خانواده خود به دو دسته عام و اختصاصی تقسیم می‌گردند. مراد از قواعد عام، قواعدی هستند که علاوه بر حقوق خانواده، در دیگر معاملات یا عبادات نیز کاربرد دارند؛ مانند قاعده لا ضرر، لا یرج، شروط و غرور، در مقابل، قواعدی چون رضاع و فراش و...؛ که تنها در حقوق خانواده کاربرد دارند و قواعد اختصاصی خانواده تلقی می‌شوند. نگارنده در این نوشتار، مهم‌ترین قواعد علم خانواده و برخی رهیافت‌های کاربرد آن‌ها در حقوق ایران و همچنین بعضی از احکام برگزیده‌ای، ناظر به حقوق خانواده مانند «رجوع» و «الطلاق بید من اخذ بالساق» که ضابطه فقهی خانواده تلقی می‌گردند و شناسایی بسترهای کاربرد آن‌ها در خانواده که در مواردی امکان شکل‌گیری رویه قضایی را در موارد فاقد نص قانونی به دست می‌دهد و رهیافت‌های لازم برای تفسیر برخی قوانین را فراهم می‌آورد مورد بررسی تفصیلی قرار داده است.

لازم به ذکر است در زمینه قواعد فقه آثار زیاد و ارزشمند، در رشته تحریر در آمده است و در این نوشتار از باب درس پس دادن به اساتید صاحب نظر در قواعد فقه همچون دکتر آیت‌الله موسوی بجنوردی بر آنم تا قواعد عام و خاص مربوط به خانواده را تفکیک و جهت تسهیل در اختیار اهل علم بخصوص دانشجویان رشته‌های حقوق، فقه و حقوق و مطالعات خانواده قرار دهم. نکته دیگر اینکه برخی از قواعد مورد بحث کاربرد بیشتری دارد لذا شرح بیشتری پیرامون آنها داده شده و بعضی نیز نیاز به توضیح زیاد نداشته لذا به اختصار آورده شده است. باشد که مورد قبول حضرت حق و درخور توجه اهل علم قرار گیرد.

در پایان جا دارد از کلیه کسانی که در به انجام رساندن این تحقیق یاریم دادند تشکر و قدردانی کنم؛ از خانواده عزیزم که مایه دل گرمی و حامیان من هستند. از استاد بزرگوارم جناب آیت الله دکتر موسوی بجنوردی که استاد مسلم و صاحب نظر در قواعد فقه می باشند و همیشه دلسوز و راهنمایم بوده اند بی نهایت سپاسگزارم؛ ان شاء الله همیشه سلامت باشند؛ همچنین از سرکار خانم اتسیه جلالوند کارشناس ارشد مطالعات زنان که ویرایش مطالب را به انجام رساندند و از جناب آقای دکتر حسینی نیک که چاپ این اثر را قبول فرمودند و با راهنمایی های مشفقانه خود راه را برایم هموار کردند، کمال تشکر را دارم.

فهیمة ملک زاده

اردیبهشت ۱۳۹۶